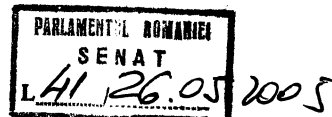

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România
Telefon: (+40-21) 313-2531 Fax: (+40-21) 312-5480
Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.274/A

Nr. 3453
26 mai 2005

Domnului NICOLAE VĂCĂROIU
PREȘEDINTELE SENATULUI

Potrivit dispozițiilor art.18 alin.(2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.235 din 5 mai 2005 privind sesizarea de neconstituționalitate a prevederilor art.I pct.2 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu referire la art.13 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002, prin care Curtea Constituțională a constatat că prevederile art.I pct.2 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu referire la art.13 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43 din 4 aprilie 2002 privind Parchetul Național Anticorupție, prin care se stabilește că sunt de competența Parchetului Național Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr.78/2000, cu modificările și completările ulterioare, comise de către deputați și senatori, sunt neconstituționale.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deplinei noastre considerații.

PREȘEDINTE
Ioan Vido
Prof. univ. dr. IOAN VIDA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.274 A/2005

Decizia nr. 235

din 5 mai 2005

**privind sesizarea de neconstituționalitate a prevederilor art.I pct.2 din
Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004
pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002
privind Parchetul Național Anticorupție,
cu referire la art.13 alin.(1) lit.b) din
Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002**

Curtea Constituțională a fost sesizată, în temeiul dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție și ale art.17 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu privire la neconstituționalitatea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, de către un grup de 27 de senatori, și anume: Corneliu Vadim Tudor, Aurel Ardelean, Liviu Doru Bindea, Carol Dina, Valentin Dinescu, Viorel Senior Duca, Gheorghe Viorel Dumitrescu, Gheorghe Funar, Constantin Găucan, Ilie Ilașcu, Nicolae Iorga, Irina Loghin, Eugen Mihăescu, Viorica-Georgeta-Pompilia Moisiuc, Dorel-Constantin Onaca, Ilie Petrescu, Petru Stan,

Claudiu Tănăsescu, Mihai Ungheanu, Verginia Vedinaș, Ovidiu Teodor Crețu, Viorel Ștefan, Mihail Lupoi, Doina Silistru, Sever Șter, Ioan Chelaru și Vasile Ion.

Sesizarea a fost trimisă Curții Constituționale cu adresa nr.892 din 22 martie 2005 a secretarului general al Senatului și formează obiectul Dosarului nr.274A/2005.

În motivarea sesizării se susține că legea este neconstituțională, întrucât dispozițiile art.13 din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție contravin dispozițiilor art.72 alin.(2) din Constituție. Astfel, dispozițiile art.13 lit.b) din legea criticată prevăd că sunt de competența Parchetului Național Anticorupție infracțiunile prevăzute de Legea nr.78/2000 dacă sunt comise – între alte categorii de persoane – de către deputați și senatori. Acest text de lege contravine prevederilor art.72 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora urmărirea penală și trimiterea în judecată „a deputaților și senatorilor se pot face numai de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”. Autorii sesizării susțin că „textul constituțional citat este evident restrictiv, pentru că legiuitorul constituent care folosește sintagma *numai* a avut în vedere posibilitatea ca să nu existe tendința de a se legifera competența de urmărire și cercetare a parlamentarilor de către un alt parchet, decât cel care se regăsește în Legea fundamentală”.

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Președintele Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale, cu adresa nr.51/603/RG din 1 aprilie 2005, **punctul său de vedere** în sensul că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată, pentru următoarele motive:

Parchetul Național Anticorupție este o structură autonomă cu personalitate juridică în cadrul Ministerului Public și își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea procurorului general

al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a ministrului justiției. Astfel, cum precizează și art.131 din Constituția României, republicată, Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii, respectiv și în Parchetul Național Anticorupție, înființat ca parchet specializat în combaterea infracțiunilor de corupție. Constituția nu detaliază aspecte de organizare a parchetelor, însă aceste structuri organizatorice pot fi dezvoltate sau, dimpotrivă, restrânse, în raport cu necesitățile concrete ale societății românești, cu nevoia prevenirii și combaterii uneia sau alteia dintre faptele prevăzute de legea penală.

Organizarea Parchetului Național Anticorupție ca structură a Ministerului Public și coordonarea acestui parchet de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție îndeplinește condiția statuată de art.72 alin. (2) din Constituția României, republicată. Toate actele efectuate de procurori și procedura urmată în activitatea de cercetare sunt coordonate de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Deținând atributul de coordonare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție va avea automat și atributul de supraveghere a ofițerilor de poliție judiciară, de îndrumare a procurorilor, de control al actelor încheiate de aceștia.

Legea nr.601/2004 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.24/2004 privind creșterea transparenței în exercitarea demnităților publice și a funcțiilor publice, precum și intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției, în art.3¹, reglementează rolul coordonator al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin intermediul procurorului general al Parchetului Național Anticorupție. Coordonarea privește îndrumări cu caracter general referitoare la măsurile care trebuie luate pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, precum și solicitarea de informări asupra activității instituției, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție fiind cel care soluționează și conflictele de competență. Astfel, prin activitatea Parchetului Național Anticorupție, desfășurată sub coordonarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de

Casație și Justiție, se poate realiza, potrivit legii, pe baza documentelor și a actelor de procedură, urmărirea și trimiterea în judecată penală și a deputaților și senatorilor.

De altfel, prevederea privind competența Parchetului Național Anticorupție de a instrumenta în cazul infracțiunilor săvârșite de senatori sau deputați a funcționat de la intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002. În decursul timpului textul art.13 alin.(1) lit.b) a fost amendat doar cu privire la subiecții infracțiunilor, alții decât senatorii sau deputații, ori cu privire la realizarea unui acord între partea introductivă la art.13 alin. (1) lit.a), pe de o parte, și lit. b) a aceluiași articol, pe de altă parte. În ceea ce privește Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004, aceasta completează sfera subiecților prevăzuți la art.13 alin. (1) lit.b) din același act normativ.

Guvernul României a transmis Curții Constituționale, cu adresa nr.5/1852/C.P.T. din 11 aprilie 2005, **punctul său de vedere** în sensul că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată, pentru următoarele motive:

Dispozițiile referitoare la competența de urmărire penală și trimitere în judecată a deputaților și senatorilor au fost introduse în cuprinsul alin.(2) al art.72 prin Legea nr.429/2003 de revizuire a Constituției, care a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003. Această prevedere nu are caracterul unei norme procesual penale, ci are valoare de principiu, care trebuie să stea la baza prevederilor legilor organice referitoare la organizarea și funcționarea instituțiilor componente ale autorității judecătorești. Așadar, prevederea constituțională menționată, prin natura ei și prin locul unde este situată în Constituție (în Secțiunea a 2-a intitulată „*Statutul deputaților și al senatorilor*” din Capitolul I „*Parlamentul*” al Titlului II), nu poate fi considerată ca normă prin care se configurează Ministerul Public, organizarea și componentele sale, întrucât aceste atribute sunt de domeniul legilor organice și, deci, ea nu limitează posibilitatea de organizare a acestuia prin legi organice. Funcția sa este doar aceea de a stabili, la nivelul Constituției, că urmărirea și trimiterea în judecată a deputaților și senatorilor care săvârșesc infracțiuni, indiferent din ce categorie fac parte, se efectuează de către procuror și nu de

către organele de cercetare penală. Constituția a utilizat termenul „*numai*” pentru a sublinia faptul că urmărirea se face în mod obligatoriu numai de procuror.

Sintagma „*Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*”, cuprinsă în textul alin.(2) al art.72, trebuie înțeleasă și interpretată în contextul întregului text din teza a doua a aceluiași alineat. Astfel, întrucât în ultima parte a dispozițiilor alin. (2) teza a doua (ultima propoziție) se prevede că aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție competența de judecată a deputaților și senatorilor, deci celei mai înalte instanțe din sistemul organelor judiciare, în mod logic, simetric și potrivit principiilor Codului de procedură penală, competența revine procurorului de la parchetul corespunzător instanței care, potrivit legii, judecă în primă instanță cauza.

Constituția a prevăzut, astfel, că urmărirea penală se efectuează, în cazul deputaților și senatorilor, de parchetul corespunzător Înaltei Curți de Casație și Justiție, și nu de un parchet care funcționează pe lângă o altă instanță. În acest sens trebuie înțeleasă sintagma „*Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*” din alin.(2) al art.72 din Constituția revizuită.

Deoarece Parchetul Național Anticorupție funcționează pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ca parchet specializat în combaterea infracțiunilor de corupție – astfel cum prevede art.1 alin. (1) în redactarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.102/2003 –, este firesc ca sintagma „*Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*”, folosită în alin.(2) al art.72 din Constituție, să îl includă și pe acesta, Parchetul Național Anticorupție având prerogativa de a urmări pe deputați și senatori atunci când săvârșesc infracțiuni prevăzute de Legea nr.78/2000.

Dispoziția constituțională din art.72 alin.(2) s-a referit, prin urmare, la orice parchet care funcționează, potrivit legii, pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, dispozițiile care stabilesc competența fiecăruia aparținând legilor ordinare.

Urmărirea infracțiunilor săvârșite de deputați și senatori prevăzute în Legea nr.78/2000, a fost dată în competența Parchetului Național Anticorupție prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002. Toate actele normative de completare și de

modificare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 au păstrat dispoziția prin care s-a conferit Parchetului Național Anticorupție competența de urmărire penală și de trimitere în judecată a deputaților și senatorilor pentru infracțiuni de corupție.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

C U R T E A,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și cel al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Potrivit dispozițiilor art.146 lit. a) din Constituție, precum și ale art.15 din Legea nr.47/1992, Curtea a fost legal sesizată și este competentă să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Curtea observă că obiectul sesizării, așa cum a fost formulat de autorii acesteia, îl constituie dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție. Însă, în motivarea sesizării sunt criticate doar dispozițiile cuprinse la art.I pct.2 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu referire la art.13 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție.

Așadar, Curtea constată că numai aceste dispoziții formează obiectul controlului de constituționalitate, care au următorul cuprins:

Art.I ,, 2. *La articolul unic punctul 2, alineatul 1 al articolului 13 va avea următorul cuprins:*

Art. 13. (1) Sunt de competența Parchetului Național Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în una dintre următoarele condiții:

a) [.....]

b) dacă, indiferent de valoarea pagubei materiale sau de gravitatea perturbării aduse unei autorități publice, instituții publice sau oricărei alte persoane juridice, ori de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție, sunt comise de către deputați, senatori, membri ai Guvernului, secretari de stat ori subsecretari de stat și asimilații acestora, judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai Curții Constituționale, președintele Consiliului Legislativ și locțiitorul acestuia, Avocatul Poporului și adjuncții săi, consilierii prezidențiali și consilierii de stat din cadrul Administrației Prezidențiale, consilierii de stat ai primului-ministru, membrii, procurorii și controlorii financiari ai Curții de Conturi și ai camerelor județene de conturi, guvernatorul și viceguvernatorul Băncii Naționale a României, președintele și vicepreședintele Consiliului Concurenței, ceilalți magistrați, ofițeri, amirali, generali și mareșali, ofițeri de poliție și ofițeri din sistemul administrației penitenciare, președinții consiliilor județene, primarul general al municipiului București, primarii sectoarelor municipiului București, primarii municipiilor și ai orașelor, prefectii, conducătorii autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, precum și persoanele care exercită atribuții de control ale acestora, notarii publici, avocații, comisarii Gărzii Financiare, persoanele care dețin funcții de conducere, de la director inclusiv, în cadrul regiilor autonome de interes național, al companiilor și societăților naționale, al băncilor și societăților comerciale la care statul este acționar majoritar, al instituțiilor publice care au atribuții în procesul de privatizare și al unităților centrale financiar-bancare, persoanele prevăzute la art.8¹ din Legea nr.78/2000, cu modificările și completările ulterioare, și vameșii."

În motivarea sesizării de neconstituționalitate se susține că prevederile criticate încalcă dispozițiile art.72 alin.(2) din Constituție, care au următorul cuprins:

„Deputații și senatorii pot fi urmăriți și trimiși în judecată penală pentru fapte care nu au legătură cu voturile sau cu opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, dar nu pot fi percheziționați, reținuți sau arestați fără încuviințarea Camerei din care fac parte, după ascultarea lor. Urmărirea și trimiterea în judecată penală se pot face numai de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție.”

Autorii sesizării arată că dispozițiile criticate încalcă aceste prevederi constituționale, întrucât stabilesc competența Parchetului Național Anticorupție de a efectua urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și senatorilor, contrar dispozițiilor art.72 alin.(2) din Constituție, care stabilesc competența Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Curtea constată că este evidentă intenția legiuitorului constituant de a stabili competența exclusivă a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a efectua urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și senatorilor, deoarece în construcția normei cuprinse la art.72 alin.(2) din Constituție a utilizat cuvântul „numai”, ceea ce îi conferă acesteia un caracter imperativ și exclusiv. Utilizând cuvântul „numai”, legiuitorul constituant a înțeles să confere această competență unei singure autorități statale , și anume, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care nu o poate partaja cu nici un alt parchet, oricare ar fi poziția ierarhică sau competența sa.

Ținând seama de faptul că normele de competență sunt de strictă interpretare, Curtea urmează să rețină intenția legiuitorului constituant nu numai în raport cu tehnica redacțională a textului examinat, ci și în raport cu realitatea organizatorică a celor două instituții în alcătuirea sistemului autorităților publice, din momentul finalizării procesului de revizuire a Constituției.

Astfel, Parchetul Național Anticorupție a fost înființat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr.244 din 11 aprilie 2002, fiind organizat ca parchet specializat în combaterea infracțiunilor de corupție, structură autonomă cu personalitate juridică în cadrul Ministerului Public. Activitatea acestui parchet se desfășoară sub autoritatea ministrului justiției, iar conducerea sa este exercitată de către un procuror general coordonat de procurorul general al Parchetului de pe lângă fosta Curte Supremă de Justiție. Dispozițiile art.2 din aceeași ordonanță precizează locul acestui parchet în cadrul autorității judecătorești, prevăzând că „*Parchetul Național Anticorupție este independent în raport cu instanțele judecătorești și cu parchetele de pe lângă acestea [...]*”.

Intenția legiuitorului ordinar de a consolida independența Parchetului Național Anticorupție rezultă din cuprinsul articolului unic punctul 1 lit.b) al Legii nr.503/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.523 din 18 iulie 2002, prin consolidarea autorității procurorului general al Parchetului Național Anticorupție, prevăzându-se în mod expres, printre atribuțiile acestuia, „*conducerea, supravegherea și controlul actelor de cercetare penală, efectuate din dispozițiile procurorului de către ofițerii de poliție judiciară aflați sub autoritatea exclusivă a procurorului general al Parchetului Național Anticorupție.*”

Astfel fiind, Curtea reține că legiuitorul constituant, ținând seama de existența Parchetului Național Anticorupție organizat autonom față de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a prevăzut în mod clar competența exclusivă a celui din urmă de a efectua urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și senatorilor, indiferent de natura infracțiunilor săvârșite. Nu este de admis ca în Legea fundamentală a statului să se reglementeze competența alternativă a autorităților publice.

Legiuitorul constituant a revizuit și organizarea parchetelor, completând cu un nou alineat dispozițiile art.131 din Constituție, având ca titlu marginal „*Rolul Ministerului Public*”, după cum urmează: “(3) *Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.*” Legea de revizuire a Constituției a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.669 din 22 septembrie 2003. Ținând seama de

cerința constituțională ca parchetele să funcționeze pe lângă instanțele de judecată, prin dispozițiile art.I punctul 1 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.102 din 24 octombrie 2003 a fost modificat alin.(1) al art.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, după cum urmează: ” Prin prezenta ordonanță de urgență se înființează, la nivel național, Parchetul Național Anticorupție, care funcționează pe lângă Curtea Supremă de Justiție ca parchet specializat în combaterea infracțiunilor de corupție.” Această ordonanță a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.747 din 26 octombrie 2003. Dispozițiile organizatorice de la art.1 și art.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție au mai fost modificate, păstrând caracterul autonom al menționatului parchet - prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.24/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.365 din 27 aprilie 2004 care, în Art.IV prevede: „1. După alineatul (3) al articolului 1 se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

“(3¹) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție coordonează Parchetul Național Anticorupție, potrivit legii, prin intermediul procurorului general al acestui parchet. Coordonarea privește îndrumări cu caracter general referitoare la măsurile care trebuie luate pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, precum și solicitarea de informări asupra activității instituției.”

Curtea constată că legiuitorul ordinar și-a menținut concepția de a conserva personalitatea juridică distinctă a Parchetului Național Anticorupție față de parchetele organizate în subordinea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, așa cum rezultă din alineatele (3) și (4) ale punctului 4 din aceeași ordonanță, care au următorul cuprins: “Art. 4 [...] alin.(3) Procurorul general al Parchetului Național Anticorupție este ordonator principal de credite.

(4) Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Parchetului Național Anticorupție se asigură de la bugetul de stat. Anual se constituie un depozit în valoare de 20 miliarde lei, pentru acțiuni privind organizarea și constatarea infracțiunilor flagrante

de corupție, la dispoziția procurorului general al Parchetului Național Anticorupție. Această sumă este prevăzută la titlul «Cheltuieli materiale și servicii» în bugetul Parchetului Național Anticorupție, iar modul său de gestionare și utilizare se va stabili prin ordin al procurorului general al acestui parchet.”

Curtea reține că modificările și completările aduse prin ordonanțele de urgență și legile de aprobare a acestora au păstrat statutul special al Parchetului Național Anticorupție față de celelalte parchete din structura Ministerului Public și, în același timp, organizarea Parchetului Național Anticorupție a fost pusă de acord cu prevederile art.131 alin.(3) din Constituția revizuită, și anume de a funcționa pe lângă o instanță de judecată, fiind stabilită Curtea Supremă de Justiție – devenită Înalta Curte de Casație și Justiție –, așa cum prevede art.1 alin.(1) din Legea nr.26/2004 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.102/2003 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.222 din 15 martie 2004.

Prevederile art.131 alin.(3) din Constituție, conform cărora “*parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată*”, nu exclud posibilitatea ca pe lângă o instanță să funcționeze, în condițiile legii, mai multe parchete. Astfel, s-a putut prevedea că și Parchetul Național Anticorupție funcționează pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fără ca structurile sale teritoriale să fie arondate instanțelor judecătorești.

Curtea constată, însă, că art.72 alin.(2) teza a doua din Constituție nu dispune că urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și a senatorilor se poate face de un parchet care funcționează pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ci textul constituțional identifică, printr-o denumire proprie, parchetul exclusiv competent de a efectua urmărirea penală și trimiterea în judecată, acesta fiind “*Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*”, ceea ce exclude orice asimilare a acestuia cu un alt parchet. Atunci când Constituția indică cu litere mari un subiect de drept - *Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* – nu se poate trage concluzia potrivit căreia

ne-am afla în fața unei denumiri generice, aptă să absoarbă în conținutul său orice parchet organizat pe lângă instanța supremă, care la rândul ei este unică. .

Tocmai de aceea, din interpretarea textului constituțional nu se poate ajunge la ideea că urmărirea și trimiterea în judecată penală a deputaților și senatorilor, pentru săvârșirea faptelor de corupție, poate fi dată și în competența altui parchet decât Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Curtea mai constată că dispozițiile art.72 alin.(2) din Constituție stabilesc competența de urmărire penală ce îi revine Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție după calitatea persoanei, și anume de senator și de deputat, iar dispozițiile criticate stabilesc competența după materie a Parchetului Național Anticorupție de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, încălcând Constituția și deturnând natura competenței stabilită la nivel constituțional.

Curtea mai reține că stabilirea competenței exclusive a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a efectua urmărirea penală și a dispune trimiterea în judecată în cazul infracțiunilor săvârșite de deputați sau senatori, fapte care nu au legătură cu voturile sau cu opiniile politice exprimate de aceștia în exercitarea mandatului, nu are semnificația absolvirii de răspundere penală. Prevederea constituțională instituie măsuri de protecție față de eventuale abuzuri, șicane sau constrângeri la care ar putea fi expuși parlamentarii la nivele inferioare de instrumentare a cauzelor penale. Pe de altă parte, s-a urmărit ca cercetarea și trimiterea în judecată a parlamentarilor să se facă de cea mai înaltă autoritate judiciară, cu atribuții de conducere și supraveghere a urmăririi penale. Or, această autoritate este Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, al cărui conducător coordonează și activitatea Parchetului Național Anticorupție.

Având în vedere aceste considerente, dispozițiile art.2 alin.(1), art.61 alin.(1), art.72 alin.(2), art.146 lit.a) și art.147 alin.(2) din Constituție, precum și prevederile art.11 alin.(1) lit.A.a) și art.18 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu majoritate de voturi,

Curtea Constituțională

În numele legii

Decide:

Constată că prevederile art.I pct.2 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu referire la art.13 alin.(1) lit.b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.43 din 4 aprilie 2002 privind Parchetul Național Anticorupție, prin care se stabilește că sunt de competența Parchetului Național Anticorupție infracțiunile prevăzute în Legea nr.78/2000, cu modificările și completările ulterioare, comise de către deputați și senatori, sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președintelui Camerei Deputaților, președintelui Senatului, primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

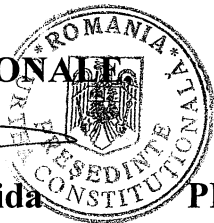
Dezbaterea a avut loc la data de 5 mai 2005 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocaru, Constantin Doldur, Acșinte Gaspar, Kozsokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu și Șerban Viorel Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTELE

CURȚII CONSTITUȚIONALE

Ioan Vida

Prof.univ.dr. Ioan Vida

PRIM-MAGISTRAT ASISTENT,

Claudia Miu
Claudia Miu

Opinie separată

Nu ne însușim soluția adoptată cu majoritate de voturi, pentru următoarele motive:

1. Sub titulatura de imunitate parlamentară, legiuitorul constituant a prevăzut, între altele, în art. 72 alin. (2) din Constituția României, competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, de judecată penală a deputaților și senatorilor și, corelativ, competența Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a efectua urmărirea și trimiterea în judecată a acestora.

Caracterul protector al acestor dispoziții constituționale prin care se stabilește competența de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție se relevă în aceea că parlamentarul trimis în judecată penală este scos de sub jurisdicția instanței căreia i-ar reveni competența potrivit regulilor generale – fiind apărat, astfel, de presiunile și vrăjmășiile locale – și i se dă posibilitatea de a fi judecat de magistrații de la instanța aflată în vârful piramidei sistemului judiciar, care, în virtutea acestei poziții, prezintă cele mai puternice garanții de independență și imparțialitate. Tot astfel, stabilirea competenței Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de urmărire și trimitere în judecată penală a deputaților și senatorilor constituie o măsură de protecție împotriva eventualelor abuzuri sau șicane de ordin judiciar, ținând seama de locul parchetului menționat în sistemul judiciar. Și în acest caz, ca și în cazul instituirii competenței de judecată în sarcina judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, legiuitorul constituant a avut în vedere ca atribuția de urmărire și de trimitere în judecată a deputaților și senatorilor să se exercite de magistrații dintr-un parchet care, funcționând pe lângă cea mai înaltă instanță de judecată a țării, să prezinte, ca și magistrații acestei instanțe, garanții maxime de independență și de imparțialitate.

2. Autorii sesizării de neconstituționalitate susțin că dispozițiile legale atacate contravin Constituției, având în vedere că **identitatea Parchetului Național Anticorupție** – căruia, prin aceste dispoziții legale, i se stabilește competența de urmărire și trimitere în judecată a deputaților și senatorilor pentru infracțiuni de corupție – **este diferită de cea a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, abilitat prin art. 72 alin. (2) din Constituție să efectueze urmărirea penală a deputaților și senatorilor și să dispună trimiterea acestora în judecată.

Această susținere nu poate fi primită, luând în considerare statutul constituțional al Ministerului Public – reglementat prin art. 131 și art. 132 din Legea fundamentală – și sistemul de organizare a parchetelor, reglementat prin Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare.

3. Potrivit art. 131 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, **Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori, organizați în parchete care funcționează pe lângă instanțele judecătorești.**

Limitându-se să consacre organizarea Ministerului Public în concordanță cu concepția general admisă asupra naturii juridice a acestei instituții – aceea de magistratură organizată pe lângă instanțele judecătorești - Constituția nu nominalizează parchetele și nu instituie obligativitatea înființării câte unui parchet pe lângă fiecare instanță judecătorească și nici interdicția ca pe lângă aceeași instanță de judecată să funcționeze mai multe parchete.

Astfel, în funcție de necesitățile apărării sociale, legiuitorul este liber să înființeze parchete numai pe lângă anumite instanțe de judecată - precedentul istoric îl constituie sistemul judiciar care a funcționat până în 1948, în care parchetele erau organizate numai pe lângă tribunale, curți de apel și Curtea de Casație, dar nu și pe lângă judecătorii – după cum are libertatea de a înființa pe lângă aceeași instanță două

sau mai multe parchete specializate, de exemplu pentru combaterea infracțiunilor de corupție sau pentru combaterea criminalității organizate.

În considerarea acestei libertăți constituționale de reglementare și ținând seama de imperativul combaterii fenomenului corupției – fenomen în creștere evidentă și de neacceptat – prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002, modificată și completată ulterior, a fost înființat Parchetul Național Anticorupție, ca parchet specializat în combaterea corupției.

Acest parchet a fost atașat încă prin textul inițial al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002, în mod implicit, Înaltei Curți de Casație și Justiție, căci, prin art. 1 alin. (3) al ordonanței s-a precizat că este coordonat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și că procurorul general al Parchetului Național Anticorupție este asimilat adjunctului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Atașarea parchetului la Înalta Curte de Casație și Justiție a fost precizată explicit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2003, aprobată prin Legea nr. 26/2004, în sensul că Parchetul Național Anticorupție **„funcționează pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ca parchet specializat în combaterea infracțiunilor de corupție.”** Precizarea era necesară pentru evitarea oricărei alte interpretări, în condițiile în care prin Legea nr. 429/2003 de revizuire a Constituției, art. 130 (devenit după republicare art. 131) a fost completat cu un alineat nou (3), prin care se statuează că **„parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată”**.

De asemenea, prin art. 76 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 pentru organizarea judiciară s-a prevăzut că Parchetul Național Anticorupție funcționează ca **„parchet pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.”**

4. Libertatea legiuitorului de a institui mai multe parchete pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție rezultă și din faptul că, în timp ce Înalta Curte de Casație și Justiție este nominalizată expres în art. 126 alin. (1), alin (3) și alin. (4) din

Constituție, privind instanțele judecătorești – consacându-se, deci, **statut constituțional de unicitate** acestei instanțe – Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu i se atribuie, în secțiunea privind Ministerul Public, un asemenea statut.

5. În raport cu conținutul dispozițiilor art. 131 alin. (3) din Constituție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție poate fi caracterizat ca **unul dintre parchetele care „funcționează pe lângă instanțele judecătorești”**, iar nominalizarea acestui parchet în art. 72 alin. (2) nu poate fi înțeleasă decât ca o **identificare generică**.

Rațiunea acestei identificări este, pe de o parte, aceea de a se stabili competența exclusivă a procurorului de a efectua urmărirea penală a deputaților și senatorilor și de a se exclude posibilitatea ca aceasta să se efectueze după normele de procedură penală comune, de către organele de cercetare penală, iar pe de altă parte, pentru a se exclude posibilitatea judecării parlamentarilor pe calea acțiunii directe formulate în fața instanței.

În sensul celor arătate este de reținut și faptul că norma constituțională din art. 72 alin. (2) este situată în Constituția României în Secțiunea a 2-a, intitulată „Statutul deputaților și senatorilor”, din Capitolul I „Parlamentul”, al Titlului III, având prin natura sa, funcția de a defini una dintre condițiile de tragere la răspundere juridică a membrilor Parlamentului, iar nu rolul de a stabili organizarea și funcționarea Ministerului Public. Principiile fondatoare ale Ministerului Public sunt prevăzute, așa cum s-a arătat, în art. 131 și art. 132, situate în Capitolul VI „Autoritatea judiciară”, din Titlul III al Constituției.

Interpretarea sistematică a Constituției conduce, așadar, la concluzia că nominalizarea prevăzută de art. 72 alin. (2) din Constituție nu exclude posibilitatea ca urmărirea penală și trimiterea în judecată a deputaților și senatorilor pentru infracțiuni de corupție să se efectueze de către Parchetul

Național Anticorupție care, și acesta este, în termenii Ordonanței de urgență nr. 43/2002 și ai Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, un „*parchet pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție.*”

6. Prevederile art. 72 alin. (2) din Constituție , în conformitate cu care urmărirea și trimiterea în judecată a deputaților și senatorilor se pot face numai de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție au fost adoptate prin legea de revizuire a Constituției.

Având în vedere că la data când a fost revizuită Legea fundamentală, Parchetul Național Anticorupție exista și funcționa, că rațiunea existenței acestei instituții era aceea de a descuraja fenomenul corupției la nivel înalt și că obiectivul principal al revizuirii l-a constituit crearea cadrului constituțional de aderare a României la Uniunea Europeană – iar eradicarea corupției la nivelul celor mai înalte autorități ale statului era și atunci, cum este și în prezent, una dintre condițiile de bază ale primirii României în organizația amintită – considerăm că **este cu totul de neacceptat teza că legiuitorul constituant a urmărit înlăturarea din competența Parchetului Național Anticorupție a cercetării infracțiunilor de corupție comise de deputați și senatori.** De altfel, pentru atingerea unui asemenea scop nu era necesară revizuirea Constituției, fiind suficientă modificarea în sensul dorit a legii organice a Parchetului Național Anticorupție, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002.

7. Instituirea competenței Parchetului Național Anticorupție de a efectua urmărirea penală în cazul infracțiunilor de corupție comise de deputați și senatori și de a dispune trimiterea acestora în judecată pentru infracțiunile comise, corespunde întru totul cu scopul urmărit de legiuitorul constituant în norma prevăzută de art. 72 alin. (1), privind imunitatea parlamentară, dat fiind că prin poziția acestui parchet în sistemul judiciar, prin organizare și prin normele pe care își întemeiază activitatea, se asigură cea mai solidă protecție a parlamentarilor împotriva șicanelor și abuzurilor de

care ar avea a se teme în faza de urmărire a procesului penal sau în situația creată prin judecarea lor pe calea acțiunii directe formulate în fața instanței de judecată.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 131 alin. (1) din Constituția României, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, iar potrivit prevederilor art. 132 alin. (1) din Constituție, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

Prin normele și principiile citate, **Legea fundamentală definește Ministerul Public ca o instituție independentă de interese partizane și, deci, la adăpost față de imixțiuni de orice natură**, iar procurorilor le impune să-și exercite atribuțiile în mod imparțial și în limitele legii, sub controlul ierarhic prevăzut de lege, asupra modului în care respectă aceste principii constituționale.

Deosebit de aceste garanții de independență și imparțialitate, comune tuturor procurorilor din sistemul judiciar, **procurorii din Parchetul Național Anticorupție prezintă garanțiile generate de poziția în care se află instituția lor, care funcționează pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție și sunt coordonați direct de către procurorul general al parchetului din vârful ierarhiei Ministerului Public.** Existența garanțiilor maxime de imparțialitate și independență în persoana procurorilor care compun Parchetul Național Anticorupție explică și faptul că acestora li s-a stabilit prin lege competența exclusivă de a efectua urmărirea penală și trimiterea în judecată pentru infracțiuni de corupție, în cazul altor înalți demnitari și funcționari ai statului, enumerați în art. 13 lit. b) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002, între care, „*membri ai Guvernului, secretari de stat ori subsecretari de stat și asimilații acestora, judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și ai Curții Constituționale, președintele Consiliului Legislativ și locțiitorul acestuia, Avocatul Poporului și adjuncții săi, consilierii prezidențiali și consilierii de stat din cadrul Administrației Prezidențiale, consilierii de stat ai primului-ministru*”.

Pentru toate aceste considerente, apreciem că nu se poate admite susținerea autorilor sesizării, în sensul că prin dispozițiile legale atacate de aceștia , s-ar încălca normele privind imunitatea parlamentară, prevăzute în art. 72 alin. (2) din Constituția României.

În consecință, opinăm că **prevederile art. I pct. 2 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 103/2004 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu referire la art. 13 (1) lit b din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43 din 4 aprilie 2002 privind Parchetul Național Anticorupție sunt constituționale.**

Judecător,
Nicolae Cochinescu

Judecător,
Constantin Doldur

